КЛАСИЧНИЙ ПРИВАТНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра публічного управління та землеустрою

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

ЗП 1. Вступ до спеціальності та методологія наукових досліджень

2026 - 2027 навчальний рік

Викладач	Балабуха Катерина Євгеніївна, кандидат наук з державного управління, доцент
Контактний телефон	+38097448-63-80
Ідентифікатор та код доступу (Zoom / Google Meet)	892-544-4196, код доступу 5555
E-mail:	balabuhakaterina@ukr.net
Сторінка курсу на сайті підтримки навчальних програм КПУ	http://www.zhu.edu.ua/cpu_edu/course/view.php?id=373
Консультації	Консультації проводяться в дистанційному режимі за попереднім погодженням із викладачем через месенджери або електронну пошту

ІНФОРМАЦІЯ ПРО НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ

Рівень вищої освіти	Другий (магістерський)	
Галузь знань	D Бізнес, адміністрування та право	
Спеціальність	D4 Публічне управління та адміністрування	
Освітня програма	Державна служба	
Форма навчання	Очна (денна), заочна	
Мова викладання	Українська	
Курс (рік навчання), семестр	Курс 1, семестр 1	
Цикл підготовки	Загальної підготовки	
Статус дисципліни	Обов’язкова	
Обсяг дисципліни	Кількість кредитів ECTS	3
	Загальна кількість годин	90
	Аудиторних годин	34
	Лекції	18
	Практичні	16
	Самостійна робота	56
Форма контролю	Залік	
Попередні компоненти (Пререквізити)	Обов'язкові попередні компоненти в межах освітньої програми не передбачені. Здобувач повинен з**нати** основи конституційного ладу України та систему органів публічної влади; **розуміти** базові поняття теорії держави і права, політології, економіки та менеджменту; **уміти** працювати з нормативно-правовими актами, науковими та статистичними джерелами	
Паралельні та подальші	ПП 1 Державне управління; ПП 4 Державна служба;	

компоненти (Постреквізити)	ПП 7 Електронне урядування, інформаційні технології, ресурси та сервіси на державній службі; П 1 Практика та стажування; А 2 Підготовка та захист кваліфікаційної роботи.

МЕТА, ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета навчальної дисципліни

Надання студентам теоретичних знань та практичних вмінь щодо виконання наукових досліджень, вивчення окремих складових організаційної системи наукових досліджень, методів проведення наукових досліджень тощо.

Завдання навчальної дисципліни:

- розкрити сферу публічного управління та адміністрування як наукову галузь, професійну діяльність та магістерську спеціальність;
- ознайомити з державною службою як професійною діяльністю: сутністю, засадами та перспективами кар'єрного розвитку магістра;
- ознайомити з сутністю науки, її функціями, класифікацією та організацією наукової діяльності в Україні та світі;
- розкрити рівні методології наукового пізнання та систему загальнонаукових, конкретно-наукових і спеціальних методів дослідження;
- навчити логіки побудови наукового дослідження: від вибору теми й формулювання проблеми до обґрунтування висновків;
- сформувати навички пошуку, відбору, аналізу та систематизації наукової інформації з використанням сучасних баз даних і цифрових інструментів;
- навчити планування й проведення теоретичних та емпіричних досліджень, а також обробки й інтерпретації їхніх результатів;
- сформувати вміння оформлювати результати досліджень у вигляді наукових статей, тез доповідей, кваліфікаційних робіт і дисертацій;
- виховати культуру академічної доброчесності та етичної поведінки в науковій діяльності.

У результаті вивчення дисципліни студенти повинні знати:

- базові поняття, об'єкт та предмет спеціальності;
- сучасні виклики та запит на дослідження в галузі;
- сутність, функції та структуру науки як соціального інституту й системи знань;
- систему організації наукової діяльності в Україні, зокрема положення Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність», вимоги до наукових ступенів і порядок їх присудження;
- поняття методології, її рівні та категоріальний апарат дослідження: проблема, тема, об'єкт, предмет, мета, завдання, гіпотеза, наукова новизна, практичне значення;
- етапи наукового дослідження та вимоги до його програми й плану;
- джерела наукової інформації, наукометричні бази даних (Scopus, Web of Science, Google Scholar) та принципи оцінювання якості наукових видань;
- основні методи статистичної обробки та подання результатів досліджень;
- вимоги до структури та оформлення наукових праць, зокрема бібліографічних посилань за ДСТУ 8302:2015 і дисертацій за наказом МОН № 40;
- принципи академічної доброчесності, види її порушень і відповідальність за них;
- форми апробації та впровадження результатів досліджень.

Після вивчення дисципліни студенти повинні вміти:

- розмежовувати базові поняття спеціальності, порівнювати управлінські моделі;
- описувати будову системи публічного управління і пояснювати, які компетентності формує магістратура
- обґрунтовувати актуальність теми, формулювати наукову проблему, об'єкт, предмет, мету й завдання дослідження;
- висувати та перевіряти наукові гіпотези;
- обирати й поєднувати методи дослідження відповідно до його мети та специфіки предметної галузі;
- складати програму, план і календарний графік наукового дослідження;
- здійснювати пошук наукової інформації у вітчизняних і міжнародних базах даних, критично аналізувати й систематизувати джерела;
- користуватися бібліографічними посиланнями та оформлювати список джерел за чинними стандартами;
- подавати результати у вигляді таблиць, графіків, схем і картографічних матеріалів;
- писати наукові статті, тези доповідей і розділи кваліфікаційних робіт із дотриманням наукового стилю;
- готувати доповіді та презентації, вести наукову дискусію;
- перевіряти тексти на академічний плагіат і дотримуватися правил коректного цитування.

КОМПЕТЕНТНОСТІ ТА ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Інтегральна компетентність

Здатність розв’язувати складні задачі і проблеми у сфері публічного управління та адміністрування та/або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

Загальні компетентності

ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 4. Здатність удосконалювати й розвивати професійний, інтелектуальний і культурний рівні.

Спеціальні (фахові) компетентності

СК 9. Здатність здійснювати наукову та дослідницьку діяльність у сфері публічного управління та адміністрування.

СК 13. Здатність здійснювати підготовку аналітичних доповідей і презентацій результатів аналізу державної політики .

Програмні результати навчання

РН 1. Знати теоретичні та прикладні засади вироблення й аналізу публічної політики, основ та технологій прийняття управлінських рішень.

РН 12. Планувати і здійснювати наукові та прикладні дослідження у сфері публічного управління та адміністрування, включаючи аналіз проблематики, постановку цілей і завдань, вибір та використання теоретичних та емпіричних методів дослідження, аналіз його результатів, формулювання обґрунтованих висновків.

РН 15. Аналізувати зміст та інструменти державної політики на засадах демократичного врядування, готувати аналітичні доповіді та обґрунтовані пропозиції щодо її реалізації.

ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

РОЗДІЛ 1. СУТНІСТЬ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ ТА ОСНОВНІ МЕТОДИ ДОСЛІДНОЇ РОБОТИ

Тема 1. Публічне управління та адміністрування як наукова галузь, сфера діяльності та магістерська спеціальність.

Тема 2. Державна служба як професійна діяльність: сутність, засади, та кар'єрні перспективи магістра.

Тема 3. Предмет і сутність науки та науково-дослідної діяльності.

Тема 4. Методологія і методи наукового пізнання.

РОЗДІЛ 2. ОРГАНІЗАЦІЯ НАУКОВО-ДОСЛІДНОЇ РОБОТИ

Тема 5. Організація наукового дослідження та оцінка його ефективності

Тема 6. Інформаційна база наукового дослідження.

Тема 7. Написання, оформлення та захист наукових робіт.

Тема 8. Апробація наукових матеріалів.

ФОРМИ КОНТРОЛЮ ТА ОЦІНЮВАННЯ

Контроль результатів навчання та рівня сформованості компетентностей здобувачів здійснюється на засадах прозорості та академічної доброчесності відповідно до Положення про критерії оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у Класичному приватному університеті. http://virtuni.education.zp.ua/info_cpu/node/5478

У процесі вивчення навчальної дисципліни використовуються такі види контролю:

1. **Поточний контроль:** здійснюється протягом семестру під час семінарських і практичних занять, перевірки самостійної роботи та виконання тематичних тестів у Віртуальній аудиторії КПУ.

3. **Семестровий (підсумковий) контроль:**

проводиться у формі **заліку** та передбачає зарахування результатів накопичувальної системи (за накопиченими балами протягом семестру за виконання завдань поточного контролю).

Особливість оцінювання: всі види контролю оцінюється викладачем за **100-бальною шкалою**.

Для оцінювання студентів використовується система накопичування балів. Згідно з «Положенням про організацію освітнього процесу в КПУ» підсумкова оцінка з дисципліни виставляється за 100-бальною шкалою з наступним переведенням у національну шкалу та шкалу ECTS.

Загальний підсумковий бал за дисципліну (за 100-бальною шкалою) формується як середньозважена величина на основі всіх поточних і підсумкових оцінок здобувача, отриманих протягом семестру, з урахуванням питомої ваги кожного виду діяльності.

Підсумковий бал = $(B_1 \times k_1) + (B_2 \times k_2) + \ldots + (B_n \times k_n)$

де:

$B_1, B_2, B_3, \ldots, B_n$ – бали за виконання завдань поточного контролю на практичних (семінарських) заняттях, самостійної та індивідуальної роботи, виставлений за 100-бальною шкалою; $k_1, k_2, k_3, \ldots, k_n$ – вагові коефіцієнти відповідного виду контролю;

Сума вагових коефіцієнтів поточного та підсумкового контролю дорівнює 1

$k_1 + k_2 + k_3 + \ldots + k_n = 1$

Структура компонентів оцінювання та їх питома вага

Види навчальної діяльності здобувача	Шкала оцінювання завдання	Ваговий коеф.	Питома вага у загальній оцінці
Розділ 1. СУТНІСТЬ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ ТА ОСНОВНІ МЕТОДИ ДОСЛІДНОЇ РОБОТИ	**100**	**0,53**	**53**
Тема 1. Семінарське заняття. Дати відповіді на питання з теми.	100	0,05	5
Практична робота 1. Історичні етапи розвитку науки	100	0,05	5
Тема 2. Тестові завдання з теми 1-2.	100	0,05	5
Практичне завдання 2. Обрати науковий напрямок дослідження, визначити предмет, об’єкт дослідження, можливі методи дослідження	100	0,10	10
Тема 3. Практичне завдання 3. Сформулювати тематику власного дослідження в рамках спеціальності, визначати актуальність та сучасні проблеми галузі.	100	0,08	8
Тестові завдання з теми 3.	100	0,05	5
Тема 4. Підбір інформаційних джерел за тематикою власного дослідження.	100	0,10	10
Практичне завдання 4. Оформлення джерел відповідно стандартів.	100	0,05	5
Розділ 2. ОРГАНІЗАЦІЯ НАУКОВО-ДОСЛІДНОЇ РОБОТИ	**100**	**0,47**	**47**
Тема 5. Зродити опис теоретичних та експериментальних досліджень в галузі власного дослідження.	100	0,05	5
Тестові завдання з теми 5.	100	0,05	5
Тема 6. Семінарське заняття та виконання тестових завдань з теми 6	100	0,05	5
Тема 7. Практичне завдання 5. Скласти плани курсової та кваліфікаційної роботи та зробити анотацію наукового дослідження та скласти завдання	100	0,07	7
Тема 8. Зробити анотацію власного наукового дослідження та скласти завдання	100	0,10	10
Тестові завдання з теми 7-8.	100	0,05	5
Тема 9. Скласти тези до участі в науковій конференції за тематикою власного дослідження	100	0,10	10
Разом	**100**	1	**100**

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

100-бальна система	шкала ЄКТС	Національна шкала	Характеристика вимог та критеріїв оцінювання
90–100	A	Відмінно	Здобувач системно розуміє засади публічного управління, державної служби та організації наукових досліджень. Самостійно обґрунтовує актуальність теми, узгоджує об’єкт, предмет, мету й завдання, аргументовано обирає методи дослідження. Критично опрацьовує джерела, коректно оформлює посилання, складає логічний план роботи, змістовну анотацію і тези доповіді. Відповіді повні, висновки обґрунтовані; результати тестування засвідчують ґрунтовне засвоєння матеріалу.
82–89	B	Добре	Здобувач упевнено пояснює основні поняття дисципліни та послідовність дослідницької роботи. Самостійно визначає складові дослідження, добирає відповідні методи й джерела, готує план роботи, анотацію та тези. Допускає окремі неточності в аргументації, формулюваннях або оформленні, які не порушують загальної логіки роботи та виправляються після зауважень.
75–81	C	Добре	Здобувач володіє основним матеріалом, розрізняє базові поняття спеціальності й методології досліджень. Виконує передбачені завдання, однак не завжди чітко розмежовує об’єкт і предмет, узгоджує мету із завданнями або пояснює вибір методів. Огляд джерел переважно описовий; у плані, анотації, тезах і бібліографічних посиланнях є недоліки, що потребують доопрацювання.
67–74	D	Задовільно	Здобувач відтворює основні положення дисципліни, але має труднощі з їх застосуванням до власної теми. Формулює складові дослідження та складає план роботи за зразком і з допомогою викладача. Добір джерел недостатньо обґрунтований, пояснення методів поверхові. Письмові завдання містять змістові й оформлювальні помилки; відповіді на уточнювальні запитання неповні.
60–66	E	Задовільно	Здобувач демонструє мінімально достатнє розуміння основних понять та етапів дослідження. За допомогою викладача визначає тему, мету й окремі завдання, добирає базові джерела, готує простий план та коротку анотацію. Обґрунтування методів і висновків обмежене; у виконаних роботах залишаються суттєві недоліки, проте основний зміст завдань розкрито.
35–59	FX	Незадовільно	Здобувач фрагментарно засвоїв матеріал, плутає основні поняття та не може послідовно пояснити організацію дослідження. У практичних завданнях наявні істотні суперечності між темою, об’єктом, предметом, метою та методами. План роботи, анотація або тези не розкривають задуму дослідження; робота з джерелами й результати тестування не підтверджують досягнення необхідного рівня підготовки.

100-бальна система	шкала ЄКТС	Національна шкала	Характеристика вимог та критеріїв оцінювання
1–34	F	Незадовільно	Здобувач не демонструє базового розуміння предметної області та методології наукових досліджень. Не розрізняє основних складових дослідження, не може визначити його послідовність, дібрати відповідні джерела або підготувати план, анотацію й тези навіть із допомогою викладача. Надані відповіді та виконані завдання не підтверджують досягнення мінімально необхідних результатів навчання.

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ: 100-БАЛЬНА, НАЦІОНАЛЬНА ТА ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проєкту (роботи), практики	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
67-74	D	задовільно	
60-66	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

ПОЛІТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Політика щодо термінів виконання завдань та перескладання	З огляду на безпекову ситуацію, повітряні тривоги та перебої з електропостачанням, освітній процес базується на принципах гнучкості та академічної підтримки. Усі завдання виконуються здобувачами в асинхронному режимі без застосування штрафних санкцій чи зниження балів за порушення первинних термінів, якщо затримка зумовлена об'єктивними обставинами непереборної сили. Здавання та перескладання пропущених завдань чи тем здійснюється у зручному для студента темпі протягом семестру за погодженням із викладачем без будь-яких обмежень.
Політика академічної доброчесності	Здобувачі освіти зобов'язані неухильно дотримуватись принципів академічної доброчесності під час виконання усіх видів навчальної, наукової та творчої діяльності. Порушеннями академічної доброчесності вважаються: академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація, списування, обман, хабарництво, необ'єктивне оцінювання та академічне шахрайство. Здобувачам освіти забороняється вдаватися до будь-яких форм академічного шахрайства, зокрема: використовувати під час контрольних заходів заборонені матеріали або технічні засоби; посилатися на джерела, які не використовувались у роботі; здавати роботи з однаковим змістом, підготовлені різними особами. У разі встановлення порушення академічної доброчесності до здобувача освіти можуть бути застосовані такі заходи академічної відповідальності, як повторне проходження оцінювання (контрольна робота, екзамен, залік тощо), повторне вивчення відповідного освітнього компонента або відрахування з університету.
Політика щодо відвідування занять в умовах воєнного стану	Відвідування навчальних занять здобувачами вищої освіти є обов'язковим відповідно до затвердженого розкладу. *Організація освітнього процесу в умовах загрози та повітряних тривог* У разі включення сигналу «Повітряна тривога» під час проведення занять у режимі реального часу (Zoom / Google Meet) або перебування в приміщеннях Університету, проведення синхронного заняття негайно припиняється, а всі учасники освітнього процесу зобов'язані перейти до укриттів. Навчальне заняття, перерване через сигнал «Повітряна тривога» або яке не відбулося через її тривалість, автоматично переводиться в асинхронний режим. Відсутність здобувача освіти на синхронній конференції під час повітряної тривоги, відсутності електроенергії або зв'язку не є підставою для виставлення заборгованості чи зниження підсумкової оцінки, за умови опрацювання навчального матеріалу та виконання завдань в асинхронному режимі. *Застосування дистанційних технологій та форс-мажорних обставин* У разі переходу університету або його окремих структурних підрозділів на навчання із використанням дистанційних технологій через безпекову ситуацію чи інші форс-мажорні обставини, освітній процес регулюється *«Положенням про організацію освітнього процесу здобувачів вищої освіти з використанням дистанційних технологій при обмежені або відсутності фізичного відвідування закладів освіти здобувачами з причин непереборної сили (природні катаклізми, заходи карантинного порядку та інші форс-мажорні обставини) в «Класичному приватному університеті».* Формат участі у дистанційних заняттях адаптується до поточних технічних можливостей та умов безпеки здобувачів і викладачів.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

Нормативно-правові документи

1. Про наукову і науково-технічну діяльність: Закон України від 26.11.2015 № 848-VIII. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/848-19

2. Про вищу освіту: Закон України від 01.07.2014 № 1556-VII. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18

3. Про затвердження Вимог до оформлення дисертації: наказ МОН України від 12.01.2017 № 40. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0155-17

4. Про затвердження Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії: постанова КМУ від 12.01.2022 № 44. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/44-2022-п

5. ДСТУ 8302:2015. Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання. Київ: ДП «УкрНДНЦ», 2016. 16 с.

Основна література

6. Вступ до публічного адміністрування : навч. посіб. / за заг. ред. Н. Л. Гавкалової. 2-ге вид. Харків : Право, 2025. 304 с.

7. Бородін Є. І., Тарасенко Т. М. Система публічного управління та адміністрування : навч. наоч. посіб. Дніпро : НТУ «Дніпровська політехніка», 2023. 197 слайдів.

8. Теоретичні засади та механізми реформування державної служби в Україні : монографія / за ред. Н. Л. Гавкалової. Харків : ХНЕУ, 2012. 328 с.

9. Білуха М. Т. Методологія наукових досліджень: підручник. Київ: АБУ, 2002. 480 с.

10. Важинський С. Е., Щербак Т. І. Методика та організація наукових досліджень: навч. посіб. Суми: СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2016. 260 с.

11. Ковальчук В. В., Моїсеєв Л. М. Основи наукових досліджень: навч. посіб. Київ: ВД «Професіонал», 2005. 240 с.

12. Конверський А. Є. Основи методології та організації наукових досліджень: навч. посіб. Київ: Центр учбової літератури, 2010. 352 с.

13. Кустовська О. В. Методологія системного підходу та наукових досліджень: курс лекцій. Тернопіль: Економічна думка, 2005. 124 с.

14. Пилипчук М. І., Григор'єв А. С., Шостак В. В. Основи наукових досліджень: підручник. Київ: Знання, 2007. 270 с.

15. Цехмістрова Г. С. Основи наукових досліджень: навч. посіб. Київ: Слово, 2003. 240 с.

16. Шейко В. М., Кушнаренко Н. М. Організація та методика науково-дослідницької діяльності: підручник. Київ: Знання-Прес, 2002. 295 с.

Додаткова (англомовна) література

17. Booth W. C., Colomb G. G., Williams J. M. et al. The Craft of Research. 4th ed. Chicago: University of Chicago Press, 2016.

18. Creswell J. W., Creswell J. D. Research Design: Qualitative, Quantitative, and Mixed Methods Approaches. 6th ed. Thousand Oaks: SAGE, 2022.

19. Kothari C. R., Garg G. Research Methodology: Methods and Techniques. 4th ed. New Delhi: New Age International, 2019.

20. Kumar R. Research Methodology: A Step-by-Step Guide for Beginners. 5th ed. London: SAGE, 2019.

21. Kuhn T. S. The Structure of Scientific Revolutions. Chicago: University of Chicago Press, 1962.

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ В ІНТЕРНЕТІ

Українські освітні ресурси

Ці ресурси адаптовані під українську навчальну програму та доступні державною мовою.

1. EdEra - ed-era.com - онлайн-курси та освітні проєкти
2. Prometheus: prometheus.org.ua – курси від провідних українських викладачів
3. Наукова періодика України (УРАН): journals.uran.ua – платформа українських наукових журналів.
4. Перелік наукових фахових видань України - nfv.ukrintei.ua - категорії А і Б фахових видань

Світові університетські платформи (Англомовні)

1. Coursera – Understanding Research Methods - coursera.org/learn/research-methods - University of London
2. MIT OpenCourseWare (пошук «research methods») - ocw.mit.edu - Massachusetts Institute of Technology
3. OpenLearn - open.edu/openlearn - The Open University

YouTube-канали (для глибокого розуміння)

1. Grad Coach - youtube.com/@GradCoach - Дизайн дослідження, огляд літератури, методологія дисертації
2. Scribbr - youtube.com/@Scribbr - Академічне письмо, цитування, типи досліджень
3. StatQuest with Josh Starmer - youtube.com/@statquest - Статистичні методи обробки даних
4. Crash Course - youtube.com/@crashcourse - Серії Statistics, Philosophy (методологія науки), Navigating Digital Information

Наукові та довідкові ресурси

Інструменти для дослідників, викладачів та студентів

1. Google Scholar - scholar.google.com - Пошук наукових публікацій
2. Scopus - scopus.com - Наукометрична база даних
3. Web of Science - semanticscholar.org - Наукометрична база даних
4. Semantic Scholar - semanticscholar.org - Пошук публікацій із ШІ-анотаціями
5. DOAJ - doaj.org - Журнали відкритого доступу